

Az egyetem címében »c«-vel, vagy »cz«-vel kell írni Ferenc József nevét?
A Magyar Tudományos Akadémia a »c« használatát tette magáévá

(A Délmagyarország munkatársától) Érdekes probléma foglalkoztatja másfél év óta a szegedi egyetem tanárait. Arról folyik vita, hogy

Ferenc József nevét az egyetem címében „c”-vel, vagy „cz”-vel helyes-e írni.

Az egyetemi tanács 1938. októberi ülésén egyhangú határozattal a „c” használata mellett döntött. Györffy István, a növénytan professzora — hagyományi szempontokra hivatkozva — a „cz” helyreállítását iránt nyújtott be javaslatot a matematikai és természettudományi karhoz. Ez nagy szótöbbséggel elfogadta azt és kari határozatként az egyetemi tanács elé terjesztette. Az indítványt az orvostudományi kar is magáévá tette. A bölcsészeti, továbbá a jog- és államtudományi kar a „c”-t tette magáévá.

Amikor idáig fejlődött a dolog, Csekey István professzor levelet írt a Magyar Tudomá-

nyos Akadémia nyelvművelő folyóirata szerkesztőjéhez: Putnoky Imréhez és arra kérte a „Magyarban” szerkesztőjét, mondjon véleményt a szegedi egyetem betűháborúja kérdésében. A Magyar Tudományos Akadémia nyelvművelő bizottságának március 27-i ülésén tárgyalták a kérdést. Az ülésen Pintér Jenő elnöklésével jelen voltak: Csengery János, Gyomlay Gyula, Keményfy János, Szinyei Ferenc, Zlinszky Aladár akadémiai tagok, Bencke István, Halász Gyula, Radó Antal, Techert József meghívott tagok.

A bizottság többek hozzászólása után ki-
mondta, hogy

a „c” betű mellett felsorakoztatott érvek minden tekintetben helytállóak.

A keresztnevek — indokolja a bizottság — nyelvünk közszókincséhez tartoznak, írásukban tehát az érvényben levő helyesírási szabályokat kell követni. A hagyománytisztelet csak a családnevek írásmódjában kötelez.

Mielőtt költözködik szerezze be csillárszükségletét

DEUTSCH ALBERT k f t.

villamossági szaküzletében Szeged, Kárász-utca 7.

Csillároknak, állólámpákban, lámpatestekben, rádiókban nagy választék.

Kedvező részletfizetési feltételek.

Barangolás Paprikaországban

Cseruzaforgácsok Szentmihálytelek és Röske egészségügyi életéből —
Nemcsak a villany, a cukorjegy is nehezebben jut el Szentmihálytelekig

(A Délmagyarország munkatársától) Smaragd zöld vetések között szeljük a kilométereket. A nap szikrázóan ömlik szét a látóhatáron; a bokrok, fák ághegyén duzzadva ülnek a rügyek s madárdaltól hangos a csalit. Az uton szembejönnek a gondterhes emberek s néma dühvel nézik a mellettük elrobogó autót, amelynek nyomán vastag porfelhő támad. A kocsiiban négyen ülnek. Biró András dr., az Országos Közegészségügyi Intézet fiatal s rendkívül meggyerő külsejű ellenőrző orvosa, vitéz Tóth Béla dr. tisztifőorvos, Mészáros Ferenc dr. tisztiorvos és jómagam. Szentmihálytelekre megyünk, hogy megnézzük munka közben az ottani zöldkeresztes szolgálatot. Az út mellett még a belvizáradás nyomai látszanak s egyik-másik helyen a híg latyak akadályozza a mezei munka megindulását. De az élet már legyőzte az elemek bénító erejét, mindenütt vegetáció, mindenütt tavaszi lüktetés és sejtelmes kiteljesülés...

Tanulságos óra az egészségházban

Takaros kis virágoskert közepén áll a zöldkeresztes egészségház. Fehérremszelt faláról visszatükröződik a napsütés s a megkapó környezet önkéntelenül is mosolyt rajzol az

érkező ajkára. Az egészségház urnője Fekete Edith testvér, aki egyuttal buzgó munkatársa Ábrahám Gyula dr. tisztiorvosnak is. Az egészségházban éppen rendelés folyik. Anyák hozzák apróságait a szokásos vizsgálatra. A védőnő apróra kikérdezi az anyákat, méricskéli a porontyokat, gügyög a kicsinyekkel, tanácsot ad, korhol, utbaigazít s azután ir...

Az első, ami föltűnik: az a rengeteg adminisztráció, amit a védőnő részére az Országos Közegészségügyi Intézet előír. Ahogyan nézegetjük a jelentéseket, számokat: védőszolgálat emnyi és emnyi százalék, szociális tanácsadás és egyéb tennivaló, ennek a kis töredéke. De rögtön kiugrik a százalék, ha az adminisztrációval eltöltött időt vizsgáljuk. Általában a védőnő után és az adminisztrációval tölti el napi foglalatosságának kétharmadrészét. Itt van a cukor- és tejutalvány-dolog. Nemcsak a munka rengeteg vele, de az ellenőrzés aprólékossága egyenesen sértő mind a védőnőre, mind az orvosra nézve, akik állami hivatalnokok. Legalább öt percbe telik egy ilyen cukor-, vagy tejutalvány kiállítás. Tessék elképzelni, amikor 50—60 anya vár az utalványra... Az ilyesmit bizalmi ügyvé kell tenni. A faluban amugysem lehet beváltani nemtiszta szándéku utalványt. Más helységben pedig nem érvényes. Hol lehet itt visszaélni?... Legföljebb a védőnő, az orvos és az anyák türelmével él vissza az, aki nem látja be a leegyszerűsített aktagyártás célravezetőségét...

Nemzeti kataszter

Meg kell adni, van a zöldkeresztes adminisztrációnak-remekbékészült fejezete is. Itt van például a nemzeti kataszter. Minden családnak van egy borítékja, ebben levelezőlap nagyságu kartonok. A születéstől a halálig mindenkiről pontosan tudják: mikor jött a foga, mikor kapta meg a szamárköhögést, volt-e influenzája, hányszor volt tüdőgyulladás, vagy egyéb betegsége, hányszor bicskázta meg az első farsangon s hányszor fokaszottták be a fejét ujjbor után... A születéstől a halálig minden napot szinte számon tart ez a boríték. Föl sem lehet hirtelen fogni ennek a nemzeti kataszternek jelentőségét. Pályaválasztáskor csak ki kell venni a kartonlapot s a védőnő egészen pontosan megmondja: Józsi, te ne menj asztalosnak, mert kétszer voltál tüdőgyulladásban. Neked valami könnyebb

mesterséget kell választani... Ha Józsi ugyanis asztalosnak megyen, hamarosan elpatkol, de az órásmesterségben élélhet az emberi kor legvégső határáig... Katonai sorozásnál az orvos előtt áll 21 esztendő minden orvosi és védőnői egészségügyi följegyzése. Nem lehet szimulálni, mert a karton megmondja az igazat. De a hibákat sem lehet eltagadni s a nemzeti kataszter alapján történő köteleességosztás ezer és ezer magyar életet menthet meg a munkának...

Mindezt Biró András dr. lelkesen magyarázza. Számok röpködnek a kicsiny szobában s ezekből föl lehet vázolni a zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat eredmény-grafikonját. Amíg a legszimpatikusabb tisztifőorvos: vitéz Tóth Béla dr. az ovodában inspicál, Mészáros Ferenc dr. tisztiorvos kalauzálása mellett villanásnyi bepillantást nyerünk Szentmihálytelek mindennapi életébe.

Egyke, egyse

Szentmihályteleknek 2000 lakosa van, de az egészségvédelmi szolgálat szempontjából idetartozik Nagyszéksós fele 1400 lélekkel. A községben pontos adatokat nem lehet kapni, mert a népmozgalmi hullámzást háromfelé is anyakönyvezik s bizony sok időfecsérelés telik el, amíg az Országos Közegészségügyi Intézet számára pontos adatokkal szolgálhat a védőnő. Paprikaország »második városában« vagyunk s a lakosság — az átokházihoz viszonyítva — jó módu. Ez azonnal meglátszik a születéseknél. 1939-ben 64 gyermek született, az idén április 22-ig 11. Az országos átlagon még az idei rendkívül lecsökkent születési szám is fölül maradt, de a tanyai átlagot meg sem közelíti.

Egyke, sőt egyse pusztítja a szentmihálytelki magyarságot. Ennek a rendkívül szomorú jelenségnek lekirugója ugyanaz, mint Baranyában, vagy egyéb egykes helyen. A birtok vagy a bérlet atomizálódásától irtózik a gazda és nem akar gyermeket. A zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat derekasan küzd a rém ellen, a makacsság ellen, fölvilágosít, oktat és próféciájában a nemzet magasabbrendű érdekeit mutatja föl.

Bucsuzáskor a védőnő még elmondja, hogy mennyasszony s a város nem éppen méltányos a lakáskérdésében. Lakbérlet egészében levonják, mert a város természetbeni lakást ad. Ez azonban kissé drága, mert negyedáron is tudna Fekete Edith testvér lakást kapni a faluban. Legokosabb volna a védőnőre bízni: hol akar lakni, mert az mégsem méltányos, hogy a város a természetbeni lakásért olyan árat kapjon Szentmihálytelken, mint Szegeden az oroszlanutcai bérház I. emeletén.

Rösken nincs otthon a védőnő: Boga

Delejessége a legnagyobb, tartósága felülmúlhatatlan. Ezzel készül a szép külsejű, amellet esőben, sárban, nagy és kis sebesség mellett is változatlanul fényerős, megbízható

BOSCH DINAMO

Tekintse meg a könnyű kivitelű és mégis 6 Volt 3 Watt teljesítményű WMA típusokat

kerékpárkereskedőjénél

